

“Un error al cent per cent”

El ministre d'Afers Estrangers d'Israel Shimon Peres, de 78 anys, parla sobre el bombardeig a la ciutat de Gaza, les dificultats en les negociacions amb els palestins, el seu futur a l'executiu de Sharon i la crisi del Partit Laborista israelià dividit entre els partidaris de trencar amb Sharon i els continuistes.

Va ser un dels seus predecessors en el càrrec, Abba Eban, qui va pronunciar la sentència que diu: “els palestins no perden mai l'oportunitat de perdre una oportunitat”. Després de la mort de setze civils palestins en l'atac contra un líder de Hamàs a la ciutat de Gaza, però, sembla que aquesta vegada ha estat Israel qui ha perdut l'oportunitat d'afavorir la distensió.

—Em sap molt greu que hi haja passat tot això. Salah Xehade, el cap de Hamàs era responsable de la pèrdua de 200 vides, havíem d'aturar-lo. Però deplore profundament les víctimes innocents de Gaza, sobretot els xiquets. És una tragèdia. L'operació se li ha escapat de la mà, a qui l'ha projectada.

—Abans d'intervenir, però, cal que en tot cas s'assegure que l'operació no provocarà víctimes innocents?

—Sí, ha estat una errada de càlculs, un error al cent per cent. En vista dels resultats no hi ha cap mena de dubte que hem fet servir l'arma que no tocava. El bombardeig ha fet més mal que bé.

—Per què s'ha produït la ràtzia precisament ara, quan semblava que tant el braç armat d'Al-Fatah com Hamàs estaven disposats a acceptar un alto el foc?

—Certament, hem mantingut converses per arribar a un compromís d'alto el foc. Em consta, però, que no s'hi han assolit resultats clars. Hamàs, per exemple, té un comandament escindit en dos centres, un de local i l'altre —més radical— a Damasc.

—Almenys els líders locals semblaven disposats a signar una treva. Ara

tornen a cridar venjança i a jurar més vessament de sang.

—No sabem ben bé si els seus propòsits eren prou seriosos. Però això ja ho veurem. Al cap i a la fi són els palestins els qui més pateixen les conseqüències del terror. És ben palès que ara, després de tants atemptats cruentos, ja han perdut el crèdit arreu del món.

—A hores d'ara, però, és el crèdit d'Israel el que està en joc.

—En tots els conflictes es produeixen errors, com ara a Kosovo o a l'Afganistan, sense anar més lluny. El major error, però, és la guerra en si mateixa.

—Realment fa Israel tant com pot per posar fi a aquesta guerra? No està revivint el seu Govern de nou el conflicte amb aquests atacs?

—Com voleu aturar una guerra si no podeu aturar els guerrillers? Hem pregat als palestins repetidament que empresonaren Xehade, però sempre s'hi han negat. Tan sols hi ha un camí per a la pau: la restitució de la seguretat i el sentit de la responsabilitat.

—No estava negociant precisament això amb els nous ministres palestins poc abans que esclatara la bomba?

—Sí, i cal reprendre les converses. Han estat trobades molt positives.

—Vol dir això que ha vist una voluntat seriosa entre els palestins d'emprendre reformes?

—Les bones intencions hi són. Ara, si són capaços de dur a terme els seus plans o no, això ja ho veurem. El nou ministre d'Afers Estrangers, per exemple, ha presentat un pla de se-

“No hi ha res que desitgem més que abandonar les regions ocupades. Però tenim por que hi tornen els terroristes tan aviat com ens n’anem”

“Arafat ha perdut el seu crèdit arreu del món. La seua paraula és lletra morta”

guretats; i el nou ministre d'Hisenda m'ha promès que treballarà per canviar moltes coses.

—Però els ministres no podran tampoc fer gaires coses mentre els palestins no gaudeixen de llibertat de moviment.

—Ho dic de debò: no hi ha res que desitgem més que abandonar les regions ocupades. Però tenim por que ningú no òmpliga el buit i hi tornen els terroristes tan aviat com ens n’anem. No oblidem que ja hem estat víctimes de 120 atemptats suïcides en què han mort més de 500 persones. Allà on siga possible alleujarem els blocatges i aixecarem les restriccions de moviment. El primer pas serà el retorn a la normalitat a Jericó, Bètleem i Hebron.

—La situació a Palestina està ben lluny de la normalitat. L'ambaixador dels EUA, Dan Kurtzer, parla d'una

“catàstrofe humanitària” a les regions ocupades.

—No hi ha dubte que hem de millorar les condicions de vida de la població palestina, ja hi treballem. Cal donar treball a la gent, és per això que tornarem a permetre l'entrada de treballadors a Israel. Volem també transferir-los els diners congelats per l'impagament d'impostos i condonar-los els deutes derivats dels rebuts del corrent elèctric.

—Comparteix la idea que cal fer fora Iàsser Arafat, antic interlocutor seu, de la presidència de l'Autoritat Nacional Palestina?

—Arafat ha perdut el seu crèdit arreu del món. La seua paraula és lletra morta. Fa molt de temps que no parle amb ell, ni tampoc veig la necessitat de fer-ho ara.

—Li molesta compartir amb ell el premi Nobel de la pau?

—En aquell moment la concessió del premi a Arafat estava justificada. Era un palestí que volia renunciar al terror, estava disposat a reconèixer Israel i a engegar negociacions. Va ser després quan començaren els seus errors.

—Un membre del comitè dels Nobel, la política noruega Hanna Kvanmo, ha lamentat —segons diuen— que el premi que van concedir i s'ha parlat fins i tot de retirar-vos-el.

—Això no és cert. He rebut una carta d'Oslo que deixa clara aquesta qüestió.

—Molts israelians es demanen què se'n deu haver fet, d'aquell Peres d'abans amant de la pau. Ha estat el blanc de crítiques enfurismades de l'esquerra perquè s'aferra a cegues a la col·locació amb Ariel Sharon i, a tot estirar, tan sols repara els danys que l'altre ha causat.

—Reparar danys també és una tasca important. Però ací qui més camins ha fet malbé han estat, malgrat tot, Arafat i la seua negativa a considerar els oferiments de Camp David.

—La vostra col·lega Dalia Rabin ha dimitit el càrrec en senyal de protesta. Diu que no pot continuar exercint més de ministra amb l'actual política de Sharon, i afirma que no renunciar al

càrrec significaria traïr l'herència del seu pare. Quan es decidirà a retirar-se del govern de coalició?

—No m'he posat cap límit, vull anar encara més enllà. Mentre veja la possibilitat de canviar alguna cosa i d'equilibrar la situació, m'hi quede. Ara bé, me n'aniré si m'adone que ja no s'hi pot fer res. Les converses que mantinc actualment, però, mostren que hi ha progressos.

—Alguns membres destacats del seu partit, com ara el president del Parlament, Abraham Burg, exigeixen l'eixida de la coalició. Potser està sortint perjudicat el seu partit?

—És una situació molt complicada. Per a mi no hi ha res de nou: quan l'any 1977 em vaig fer càrrec de la presidència del partit, estava completament sol, fins al punt que no vaig trobar ni un portaveu, de manera que vaig haver d'agafar un periodista qualsevol. Aquest home era Iossi Beilin, qui actuaria més tard com a negociador a Oslo. En el termini de quatre anys, doncs, vam pujar força en el nombre d'escons, de 32 a 47.

—I ara fins i tot Beilin s'allunya de vostè i pensa crear un partit propi.

—Sí, estem en un punt baix, cosa que, d'altra banda, en tots els partits s'esdevé tard o d'hora.

—Segons les enquestes, el Partit del Likud és l'únic que trau profit de la situació actual.

—Responc amb una altra pregunta: què podria fer jo a l'oposició?

—Mostrar als electors que hi ha una alternativa, per exemple.

—La meua opinió és que ja ho fem des del Govern. A Israel tothom sap sobre què he de respondre jo i sobre què no.

—Un antic col·laborador seu li retrau fins i tot haver acabat com a “còmplice d'un govern criminal”.

—No canvie la meua posició en virtut de les crítiques d'un altre. No sóc un home obsessionat per obtenir l'aprovació de tothom. De fet, al llarg de la meua vida he rebut més crítiques que aplaudiments.

—No ha tingut moments en què, diguem-ne, ha començat a redactar l'escrit de dimissió?

"Jo també en tinc els meus dubtes, que Sharon siga capaç d'aconseguir la pau. Però, què hi farem? Fer-ne col·lecció? Sharon tampoc no pot fer tot allò que voldria. Estem en una crisi i ja hi ha gent que pensa que això és la fi del món. El món no s'acaba; les crisis, sí."

—No dic que no, de tant en tant és molt difícil. Però no exercisc el meu càrrec per plaer, sinó per obligació. Sharon i jo ens entenem bastant bé personalment, però tenim grans diferències pel que fa als continguts. Recorde ara aquell home que un dia s'acostà a Voltaire per queixar-se que la vida és molt complicada, a la qual cosa Voltaire va respondre: comparat amb què?

—Abans acostumava a esmentar Napoleó, qui afirmà estimar-se més lluitar contra una coalició que amb una sola nació.

—Ben cert. Però no em puc permetre esperar un any més, i llavors ja veurem si encara estem en el Govern. L'única cosa que importa és actuar ara.

—El president dels EUA Bush considera que d'aquí a tres anys serà factible

la proclamació d'un estat palestí. Li sembla realista això?

—Bush es basa en el pla que vaig elaborar amb el president del Parlament palestí Ahmet Korei, segons el qual ens comprometíem, d'entrada, a reconèixer un estat provisional i a solucionar la qüestió de les fronteres, entre d'altres temes cabdals, mitjançant negociacions en el termini d'un any. El discurs de Bush ha mostrat, si més no, una llum a la fi del túnel.

—Els resultats d'una enquesta del moviment pacifista assenyalen que la major part dels colons estan disposats a tornar a Israel a canvi d'una indemnització per les cases. Per què no comencen ja a dissoldre alguns assentaments?

—El terror que no cessa entrebanca solucions d'aquesta mena. Començarem tan bon punt tornarem a tenir

interlocutors vàlids a l'altra banda. La seguretat és la clau.

—No tan sols els palestins, molts israelians dubten també que Sharon siga capaç d'aconseguir la pau.

—Jo també tinc els meus dubtes. Però, què hi farem? Fer-ne col·lecció? Sharon tampoc no pot fer tot allò que voldria. Estem en una crisi i ja hi ha gent que pensa que això és la fi del món. El món no s'acaba; les crisis, sí.

—Em sembla que és l'últim optimista de tot Israel.

—És bo que almenys n'hi haja un. Una dita xinesa diu que: "en compte de maleir la fosca, millor fóra que encengueres un ciri".

Annette Großbongardt
© Der Spiegel-EL TEMPS
Traducció: Joan Martínez Terrones